

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА



Серія 15

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
(фізична культура і спорт)

Випуск 2 (130) 21

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2021



УДК 0.51

Н 34

WEB сторінка електронного видання : <http://enpuir.npu.edu.ua>; <http://spppc.com.ua>

www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seria-15.

Збірник входить до переліку фахових наукових видань України за галузями науки:

«Педагогічні науки» – (наказ Міністерства освіти і науки України № 1222 від 07.10.2016 р.)

«Фізичне виховання і спорт» – (наказ Міністерства освіти і науки України № 528 від 12.05.2015 р.).

Державний комітет телебачення і радіомовлення України: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації - серія KB № 8821 від 01.06.2004 р.

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України категорії «Б» за галузями наук: 011 «Педагогічні науки», 017 «Фізичне виховання і спорт» – (Наказ Міністерства освіти і науки № 886 від 02.07.2020).

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. – Випуск 2 (130) 21. – с.140

У статтях розглядаються результати теоретичних та науково-експериментальних досліджень у галузі педагогічної науки, фізичного виховання та спорту, висвітлюються педагогічні, медико-біологічні, психологічні і соціальні аспекти, інноваційні технології навчання фізичної культури, практики підготовки спортсменів. Збірник розрахований на аспірантів, докторантів, наукових, педагогічних та науково-педагогічних працівників. Статті друкуються в авторській редакції.

Редакційна рада:

Андрущенко В.П.	доктор філософських наук, академік НАПН України, ректор НПУ імені М.П.Драгоманова; (гол.Ред. ради);
Бондар В. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Вернидуб Р.М.	доктор філософських наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Євтух В.Б.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Дробот І.І.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Жалдак М.І.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Зернецька А.А.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Мацько Л.І.	доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Падалка О.С.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Синьов В.М.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Торбін Г.М.	доктор фізико-математичних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Шут М.І.	доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова.

Головний редактор О. В. Тимошенко

Редакційна колегія серії:

Тимошенко О.В.	доктор педагогічних наук, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
Томенко О.А.	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, Сумський державний педагогічний університет;
Путров С. Ю.	кандидат педагогічних наук, професор Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
Дьоміна Ж.Г.	кандидат педагогічних наук, доцент, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
Малечко Т.А.	кандидат педагогічних наук, доцент, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Андрєєва О.В.	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, Національний університет фізичного виховання і спорту України;
Грибан Г.П.	доктор педагогічних наук, професор, Житомирський державний університет імені І.Франка;
Пронтенко К.В.	доктор педагогічних наук, професор, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова;
Пронтенко В.В.	кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова;
Ейдер Ежи	доктор педагогічних наук доктор наук з фізичного виховання, професор Щецинського університету, Польща;
Приймаков О.О.	доктор біологічних наук, професор, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова

ISSN 2311-2220

© Автори статей, 2021

© НПУ імені М.П.Драгоманова, 2021

© Редакційна колегія серії, 2021

Збірник друкується щомісяця

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NAUKOWYI CHASOPYS

NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY



Series 15

SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL
PROBLEMS OF PHYSICAL CULTURE
(physical culture and sports)

Issue 2 (130) 21

Kyiv
Publishers of National Pedagogical Dragomanov University
2021



The collection is included in the list of professional scientific publications of Ukraine in the branches of science:

"Pedagogical Sciences" (order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 1222 dated 07.10.2016)

"Physical education and sport" - (order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 528 dated 12.05.2015).

State Committee for Television and Radio Broadcasting of Ukraine: Certificate of State Registration of the Printed Media - Series KV № 8821 dated 01.06.2004.

The collection is included in the list of scientific professional publications of Ukraine of category "B" by branches of science: 011 "Pedagogical sciences", 017 "Physical education and sports" - (Order of the Ministry of Education and Science № 886 from 02.07.2020).

Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works / Ed. O. V. Tymoshenko. - K.: Publishing house of National Pedagogical Dragomanov University, 2021 - Issue 2 (130) 21. – s. 140

The article deals with the results of theoretical and scientific-experimental research in the field of pedagogical science, physical education and sports, highlights pedagogical, medical and biological, psychological and social aspects, innovative technologies of training physical culture, training practices of athletes. The collection is intended for graduate students, doctoral students, scientific, pedagogical and scientific and pedagogical workers. Articles are printed in the author's wording.

Editorial Board:

- | | |
|-------------------------|---|
| Andrushchenko V. | Doctor of Philosophy, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, rector of the National Pedagogical Dragomanov University (head of the board); |
| Bondar V. | Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Vernidub R. | Doctor of Philosophy Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Yevtukh V. | Doctor of History Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Drobot I. | Doctor of Historical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Zhaldak M. | Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Zernetska A. | Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Matsko L. | Doctor of Philology Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Padalka O. | Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Sinyov V. | Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Torbin G. | Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Shut M. | Doctor of Sciences (Physics and Mathematics), Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University. |

Responsible editor O. Tymoshenko

Editorial board:

- | | |
|----------------------|---|
| Tymoshenko O. | Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Candidate of Science in Physical Education and Sports, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Tomenko O. | Doctor of Science in Physical Education and Sports, Professor, Sumy State Pedagogical University; |
| Putrov S. | Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Domina Zh | Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant Professor, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Malechko T. | Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant Professor, National Pedagogical Dragomanov University; |
| Andreeva O. | Doctor of Science in Physical Education and Sports, Professor, National University of Physical Education and sports of Ukraine; |
| Griban G. | Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Zhytomyr State University named after I. Franko; |
| Prontenko K. | Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, S. Korolev Zhytomyr Military Institute; |
| Prontenko V. | Candidate of Science in Physical Education and Sports, Assistant Professor, S. Korolev Zhytomyr Military Institute; |
| Ayer Ezhie | Doctor of Pedagogical Sciences, Doctor of Science in Physical Education, Professor at Szczecin University, Poland; |
| Priyamakov O. | Doctor of Biological Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University. |

Approved by the decision of the Academic Council of the National Pedagogical Dragomanov University

ISSN 2311-2220 © Authors of articles, 2021 © National Pedagogical Dragomanov University, 2021

The collection is published monthly

1.	Анієєнко Л. В. ОСОБЛИВОСТІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТОК-БАСКЕТБОЛІСТОК.....	9
2.	Асаулюк І. О., Олєфір Д. С. КОМПЛЕКСНИЙ РОЗВИТОК ВЕСТИБУЛЯРНОЇ СТІЙКОСТІ В АКРОБАТИЦІ НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	12
3.	Афанасьєв А. В. МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	16
4.	Баламутова Н. М., Шейко Л. В., Ширяєва С. В., Курий Е. В., Бабаджонян В. В. ФУНКЦИОНАЛЬНО-ДИАГНОСТИЧЕСКИЙ ПОДХОД К СИСТЕМЕ ВОСПИТАНИЯ СПОРТИВНОЙ РАБОТОСПОСОБНОСТИ ПЛОВЦОВ.....	19
5.	Баламутова Н. М., Борейко Н. Ю., Блошенко Е. И., Ширяева С. В., Кучеренко Г. Г. ОСОБЕННОСТИ КРОВООБРАЩЕНИЯ И ДЫХАНИЯ ЮНЫХ ПЛОВЦОВ 7-10 ЛЕТ ПРИ ФИЗИЧЕСКИХ НАГРУЗКАХ РАЗНОЙ МОЩНОСТИ.....	22
6.	Балацька Л. В., Головачук В. В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІСТОРИЧНИХ ЕТАПІВ БАСКЕТБОЛУ В УКРАЇНІ...	26
7.	Бєлікова Н. О., Ульяницька Н. Я., Індіка С. Я. КЛІНІЧНА ПРАКТИКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ.....	29
8.	Бобровник В. І., Копанайко С. Є. ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІЧНИХ ДІЙ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ, ЯКІ СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ У БІГУ НА 110 М З БАР'ЄРАМИ.....	33
9.	Вербовий В. П., Равлюк І. І., Смучок В. Є., Калінчук Л. М. ПРІОРИТЕТНІ МОТИВИ ЖІНОК ПЕРШОГО ПЕРІОДУ ЗРІЛОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ОЗДОРОВЧОЮ РУХОВОЮ АКТИВНІСТЮ (НА ПРИКЛАДІ BELLYDANCE-ФІТНЕСУ).	42
10.	Глухов І. Г., Пітин М. П., СУБ'ЄКТИВНА ОЦІНКА СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВЛАСНОГО РІВНЯ ПЛАВАЛЬНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ (НА ПРИКЛАДІ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ).....	45
11.	Дзензелюк Д. О., Золотницька Ю. В., Ткаченко П. П., Ободзінська О. В., Денисовець А. П. SWOT-АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ВИДУ СПОРТУ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ (ХОКЕЮ НА ТРАВІ).....	50
12.	Дорофєєва Т. І. ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНИМИ І ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ В УМОВАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТОМ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ	54
13.	Зєніна І. В., Шишацька В. І., Добровольський В. Е. СПОРТИВНА ГІМНАСТИКА, ЯК БАЗОВИЙ ЗАСІБ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТОК ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	59
14.	Коваленко Ю. А., Тищенко В. А., Товстолятко Ф. Ф., Новицкая С. А. ВЛИЯНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНО-ТИПОЛОГИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ ВЕГЕТАТИВНОЙ РЕГУЛЯЦИИ НА ПОКАЗАТЕЛИ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ И ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ СПОРТСМЕНОВ.....	62
15.	Корякіна І. В., Ковальчук А. А., Швець О. П., Дяченко А. А. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	67
16.	Мірошніченко В.М., Богуславська В.Ю., Сальникова С.В., Довгий Ю.І. ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ЖІНОК 25-35 РОКІВ ДО ОЗДОРОВЧИХ ТРЕНУВАНЬ З ПЛАВАННЯ.	71
17.	Маляр Е.І., Маляр Н.С., Огністий А.В., Огніста К.М. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ У СТРІЛЬБІ БІАТЛОНІСТІВ.....	75
18.	Максимчук Б. А., Поляновська О.Р., Чернюк С. В., Височан Л. М., Плетеницька Л. С., Лисюк С. П. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ.....	80
19.	Мартинов Ю.О., Крилов А. Г. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ В ДЗЮДО.....	86
20.	Овчарук В. В., Овчарук В. Г., Підлужняк О.І., Кулик Д. Г., Овчар І. М. ОПТИМІЗАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ТА ІНТЕРАКТИВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВНТУ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ COVID-19.....	89
21.	Пальчук М.Б., Кєнєицька І.Л. ТРАНСФОРМАЦІЯ СФЕРИ ДОЗВІЛЛЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	95
22.	Парахонько В. М., Хіміч І. Ю. ВПЛИВ ЗАНЯТЬ З ПЛАВАННЯ НА РІВЕНЬ РУХОВОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ І ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ	98
23.	Розторгуй М. С., Передєрій А. В., Товстоног О. Ф., Горлова Л.М. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ТРЕНЕРА З АДАПТИВНИХ ВИДІВ СПОРТУ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ	101
24.	Саламаха О.Є. ШЛЯХИ ЗАЛУЧЕННЯ ПАСИВНИХ СТУДЕНТІВ ДО АКТИВНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ.....	104
25.	Сога С. М., Михайленко В. М., Добровольський В. Е. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ТУРИЗМУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	108
26.	Турчин Т. М., Лєгін В. Б., Височан Л. М., Плетеницька Л. С., Томченко М. А., Максимчук Б. А. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ШКОЛЯРАМИ.....	111
27.	Хасанов М.Х., Матвієнко М.І. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ЯК КОМПОНЕНТ ОВОЛОДІННЯ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСНОВАМИ САМОЗАХИСТУ.....	122

28. Циганенко О. І., Першегуба Я.В., Склярова Н.А., Оксамитна Л.Ф. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ХРОНОЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПРЕС - ОЦІНКИ СТУПЕНЮ ХРОНОАДАПТАЦІЇ ОРГАНІЗМУ СПОРТСМЕНОК ЗА УМОВ ВИСОКИХ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ.....	126
29. Шишацкая В. И., Добровольский В. Е., Сога С. М. ИССЛЕДОВАНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ ДВИГАТЕЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ СТУДЕНТОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ.....	131
30. Ягодзінський В. П., Юр'єв С. О., Кісілюк О. М., Нікітін А. М., Костюшко І. А., Краснополський М. М., Пустолякова Л. М., Рябченко В.Г. МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ КУРСАНТІВ ДО ЗАНЯТЬ СИЛОВИМИ ВИДАМИ СПОРТУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ.....	134

10. Пітин М. П. Лекція з навчальної дисципліни «Професійна майстерність тренера» / Пітин М. П. // Репозитарій Львівського державного університету фізичної культури. – 2015. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
11. Пітин М. Теоретична підготовка в спорті : монографія / Мар'ян Пітин. – Л. : ЛДУФК, 2015. – 372 с.
12. Розторгуй М. Підготовка спортсменів у силових видах адаптивного спорту : монографія / Марія Розторгуй. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 332 с.
13. Impact of a sports and rehabilitation program on perception of quality of life in people with visual impairments / Roztorhui M., Perederiy A., Briskin Y. [et al.] // Physiotherapy Quarterly. – 2018. – Vol. 26. – P. 17–22.
14. Enhancement of physical preparedness of athletes with visual impairments by adaptive sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin [et al.] // Sportlogia. – 2019. – Vol. 15(1). – P. 25–35.
15. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin [et al.] // Sportlogia. – 2018. – Vol. 14(1). – P. 98–106.
16. Stangvik G. Progressive special education in the neoliberal context // European Journal of Special Needs Education. – 2014. – T. 29, №. 1. – P. 91–104.

References

1. Borysova, O.V., Kohut, I.O. and Marynych, V.L. (2017), "Preparation peculiarities of future experts in physical culture and sport for work with disabled persons", Materials of International Scientific-Practical Conference, 122–124.
2. Briskin, Y.A., Yevseyev, S.P. and Perederiy, A.V. (2010), "Adapted sport". Moscow: Sov. Sport.
3. Imas, I., Borysova, O. and Kohut, I. (2016), "Peculiarities of the content of professional preparation of physical culture and sport experts for work with disabled persons". Physical education, sport and culture of health in modern society. Vol. 3, no 35, 17–25.
4. Matveyev, S.F., Kohut, I.O., Borysova, O.V. and Marynych, V.L. (2015), "Personnel policy in adapted sport: socio-humanistic aspect". Materials of the XIX International Congress «Olympic Sport and Sport for All», 179–183.
5. Karpiuk, R.P. (2008), "Professional preparation of future adapted physical education experts: theory and methods". Lutsk: VAT «Volynska oblasna drukarnia».
6. Kohut I., Marynych, V. and Chebanova K. (2017), The essence of coach training to work with athletes with disabilities. Theory and methods of physical education and sports. Vol. 3, 20–25.
7. Kohut, I. O. (2015), "Socio-humanistic bases of adapted physical culture in Ukraine". Lviv: SPOLOM.
8. Matveyev, S.F., Borysova, O.V., Kogut, I.A. and Kropivnitskaya, T.A. (2010), "Improving scientific activity in the system of personnel training in specialty «Olympic and professional sport» ". Nauka v olimpiyskom sporte. Vol. 2, 134–141.
9. Perederiy, A.V. and Briskin, Y.A. (2011), "Practical constituent for personnel preparation for adapted sport". Sport Olimpic și sportul pentru toți : Materialele Congresului Șt. Intern. Vol. 2, 103–108.
10. Pitin, M.P. (2015), "Lecture on the subject "Professional skills of the coach". Retrieved from <http://repository.ldufk.edu.ua/>.
11. Pitin, M.P. (2015), Theoretical training in sports: a monograph. Lviv: LDUFK.
12. Roztorhui, M. (2019), Preparation of athletes in power adaptive sports. Lviv : LDUFK.
13. Roztorhui, M., Perederiy, A., Briskin, Y., Tovstonoh, O., Khimenes, K. and Melnyk V. (2018), Impact of a sports and rehabilitation program on perception of quality of life in people with visual impairments. Physiotherapy Quarterly. Vol. 26, 17–22.
14. Roztorhui, M., Perederiy, A., Briskin, Y., Khimenes, K. and Tovstonoh, O. (2019), Enhancement of physical preparedness of athletes with visual impairments by adaptive sports. Sportlogia, 15 (1), 25–35.
15. Roztorhui, M., Perederiy, A., Briskin, Y. and Tovstonoh, O. (2018). The training system of athletes with disabilities in strength sports. Sportlogia, 14 (1), 98–106.
16. Stangvik, G. (2014), Progressive special education in the neoliberal context. European Journal of Special Needs Education. Vol. 2, no 1, 91–104.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.2(130).24

УДК 796.011.3:373.62.

Саламаха О.Є.

Національний технічний університет України
Київський політехнічний інститут імені Сікорського І.І.

ШЛЯХИ ЗАЛУЧЕННЯ ПАСИВНИХ СТУДЕНТІВ ДО АКТИВНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ

Вивчення пасивного відношення особистості до фізичної культури показує, що домінуючим в її мотиваційній сфері є прагнення обійти учбово – тренувальний процес занять фізичними вправами, пояснюючи це різними причинами, обумовленими, як правило, недосконалістю соціально – психологічних відношень особистості, а також незнанням важливішої ролі рухової активності для здоров'я.

Відсутність у студентів готовності до рухової діяльності проявляється в різних формах: мотивована відмова від виконання завдань з посиленням на біль, втомленість; байдуже виконання рухових завдань (часткове, неповне); відсутність значимих інтересів та прагнень в колективних діях (естафети та ігри); переважання егоїстичних та індивідуалістичних мотивів поведінки. Щоб подолати ці негативні прояви, педагог повинен знати причини їх виникнення.

Під час вивчення причин виникнення пасивного відношення до рухової активності відокремлюються такі три групи студентів: - які на словах позитивно відносяться до фізичних вправ; - які проявляють байдужість до рухової

активності; – які негативно відносяться до учбово – тренувального процесу та колективних дій.

Багато педагогів підкреслюють особливу роль характеру відношення самої людини до різних видів діяльності. Сама по собі діяльність ще не сприяє розвитку рухової активності, а також не завжди забезпечує подолання негативних відношень до фізичних вправ. Це можливо, якщо вся виховна робота в виші. а також вимоги педагога фізичної культури розраховані на позитивне відношення до дії кожного студента.

Ключові слова: фізична культура, фізичні вправи, рухова активність, учбово-тренувальний процес, морфо-функціональні властивості, проблема уніфікації.

Саламаха О. Е. Пути привлечения пассивных студентов к активным занятиям физической культуры.

Изучение пассивного отношения личности к физической культуре показывает, что доминирующим в её мотивационной сфере является стремление обойти учебно – тренировочный процесс занятий физической культурой, объясняя это разными причинами, которые обусловлены, как правило, несовершенством социально – психологических отношений личности, а также незнанием самой важной роли двигательной активности для здоровья.

Отсутствие у студентов готовности к двигательной деятельности проявляется в разных формах: мотивированный отказ от выполнения заданий со ссылкой на боль, усталость; безразличное выполнение двигательных заданий (частичное, неполное); отсутствие значимых интересов и стремлений в коллективных действиях (эстафеты и игры); преобладание эгоистических и индивидуалистических мотивов поведения. Чтобы преодолеть эти отрицательные проявления, педагог должен знать причины их возникновения.

Во время изучения причин проявления пассивного отношения к двигательной активности выделяются такие три группы студентов: те, кто на словах позитивно относится к физическим упражнениям; те, кто проявляют безразличие к двигательной активности; те, кто отрицательно относятся к учебно – тренировочному процессу, а также к коллективным действиям.

Много педагогов подчёркивают особенную роль характера отношения самого человека к разным видам деятельности. Сама по себе деятельность ещё не содействует развитию двигательной активности, а также не всегда помогает преодолевать отрицательное отношение к физическим упражнениям. Это возможно, если вся воспитательная работа в вузе, а также требования педагога физической культуры рассчитаны на положительное отношение к действию каждого студента.

Ключевые слова: физическая культура, физические упражнения, двигательная активность, учебно-тренировочный процесс, морфо-функциональные свойства, проблема унификации.

Salamakha O. Ways to involve passive students in active physical education Learning passive person's relation to physical culture shows that the dominative factor at person's motive sphere is the desire of omitting learning and training process; it is explained with their help of various reasons conditioned as a rule imperfection of person's social and psychological relations as well as unknowledge of the more important role of moving activities for a health.

An absence at students of a readiness to moving activities is shown at various forms: motive refuse from doing tasks because of a pain, fatigue; partial doing moving activities; an absence of important interests and desires at collective actions (games); domination of individual motives of a behaviour. To overcome these negative nuances a teacher has to know reasons of their appearance.

When learning reasons of appearance of passive relation to moving activities there are such three groups of students: those who has theoretical positive relation to physical exercises; those who is indifferent to moving activities; those who has negative relation to learning and training process and collective actions.

A lot of teachers underline special role of relation of human itself to various kinds of activities. Activities itself does not promote developing moving activities and not already provide overcoming negative relations to physical exercises. It is possible if all educational work at higher educational establishment and requirements of teacher are directed to positive relation to each person's action.

Key words: physical culture, physical exercises, moving activities, learning and training process, morphological and functional qualities, a question of same nature.

Мета дослідження –вивчити особливості шляхів залучення пасивних студентів до занять фізичною культурою та спортом.

Завдання дослідження – висвітлити основні рекомендації та актуальні заходи щодо впровадження і оптимізації залучення пасивних студентів до активних занять фізичною культурою та спортом.

Методи дослідження - аналіз та узагальнення науково- методичної літератури; педагогічні (спостереження, опитування, бесіди, аналіз медичних карток); зовнішній огляд.

Практична значущість –отримані дані можуть бути використані у практичній діяльності педагогів під час занять фізичною культурою та спортом зі студентською молоддю .

Результати дослідження. Пасивні студенти не відзиваються на позитивні впливи, а будь – які завдання вони вважають непотрібними, а також нецікавими та некорисними. Подолання пасивності передбачає: певну послідовність в зміні негативних настанов та створення нової поведінки; педагогічно обґрунтований комплекс виховних впливів, які направлені на змінення негативної поведінки якогось студента та на змінення негативного стереотипу його поведінки. Подолання негативного відношення до рухової активності передбачає змінення співвідношення дієво – практичної та просвітницької функції в вихованні.

Основним проявом пасивного відношення до фізичної культури в більшості випадків є відсутність студентів на

заняттях без поважної причини, а іноді є довідка від лікаря.

Аналіз відсутності на заняттях без поважної причини показав найбільш характерні моменти: - заняття окрім основної учбової діяльності іншими справами, а саме: в гуртках науково – технічної творчості, а також самодіяльністю тощо.

Багато студентів вважають, що вони достатньо здорові, а також мають достатньо сили: навіщо ж відвідувати заняття з фізичного виховання.

Є студенти, які є фізично слабкими. Багато вправ вони не можуть виконувати, а отже вони соромляться показати свою слабкість особливо, якщо одногрупники це бачать. Сором'язливість є й тоді, коли займаються як чоловічий, так й жіночий контингент разом.

Для деяких, як основна причина невідвідування занять, є страх, який пов'язаний з невиконанням фізичних вправ, а також страх перед втомою, яка пов'язана з виконанням таких вправ.

Перелік причин пасивного відношення до фізичної культури вказує на те, що як багато повинен знати викладач для того, щоб отримати цілісну та об'єктивну характеристику особистості. Отже для визначення рівня відношень студента викладач може провести з ним інтерв'ю або запропонувати заповнити анкету з включенням питань, які пов'язані з пасивним відношенням до фізичної культури. Також доцільно провести тестування окремих властивостей особистості, а саме: вольові зусилля, комунікабельність, тривожність, сором'язливість, самооцінка (тест Спілберга) тощо.

Основні шляхи залучення пасивних людей до занять фізичною культурою з урахуванням раніше визначеної типології такі:

1 група. Агітаційно – пропагандистська робота. Показ зразків цілющого впливу фізичної культури на здоров'я людини. Гарно організована робота щодо фізичної культури.

2 група. Важливий ритм, а також організованість занять. Залучення до контрольного тестування: фізичний розвиток, рівень рухових здібностей та функціональних можливостей де реально є результати занять фізичною культурою.

3 група. Залучення до організаторської діяльності в фізичній культурі. Необхідно створити умови для формування зацікавленості до занять фізичною культурою.

4 група. Опора на зацікавленість до занять фізичною культурою. Залучення в роботу як фізорга, а також як старости учбової групи та помічника викладача тощо.

5 група. Зміна звичного ритму життя. Залучення в суспільну роботу з фізичної культури. Участь в змаганнях за програмою різнобічної фізичної підготовки (РФП).

Реалізація цих шляхів йде більш гарно, коли використовуються такі прийоми як: розмови з використання прикладів; педагогічні вимоги; створення ситуацій, а також комплексні прийоми впливання. Особливо слід відмітити, що різні педагогічні прийоми, як ось виховний вплив на фізично пасивну людину, а також вплив методами пропаганди, використання фактів медичних досліджень, а також дані спеціальних тестів; вказування на стан здоров'я здійснюють позитивний вплив на таку категорію людей. Треба враховувати те, що є випадки, коли студенти є фізично пасивними внаслідок зайнятості учбовою працею, а в деяких випадках – внаслідок різних відхилень в стані здоров'я.

Часто спостерігається різниця між бажанням та фактичними можливостями людини щодо того або іншого виду фізичної діяльності. Зокрема, цим пояснюється невідвідування занять фізичною культурою та прагнення до спокійного життя. В результаті впливання цих чинників з'являється пасивне відношення особистості до фізичної культури.

Однією з умов ліквідації гіпокінезії є підвищення почуття відповідальності людей повсякденно та послідовно застосовувати весь арсенал пропагандистських, а також педагогічних та психологічних, а в необхідних випадках й адміністративних заходів.

Отже, можна відокремити чотири групи заходів, які застосовуються до фізично пасивних людей: 1) пропагандистського та загального впливання; 2) виховного характеру; 3) адміністративного впливу; 4) медичного забезпечення (включаючи лікарський контроль за здоров'ям, а також реальне оцінювання фізичного стану та надавання рекомендацій щодо здорового способу життя, а в першу чергу – рухового режиму).

Таким чином, залучення фізично пасивного студента до занять фізичною культурою насамперед залежить від всебічного вивчення особистості, а також визначення ступеня її детренованості. Основним методом роботи є виховна соціально – психологічно – педагогічна направленість учбово – тренувального процесу та пропаганда фізичної культури, а також здорового способу життя.

Реалізація наміченої мети – формування мотиваційного елемента (потреби, а також мотиви та бажання й інтереси) – неможлива без проявлення вольових зусиль. Саме фізична культура в значній мірі сприяє вихованню вольових якостей та зміцненню здоров'я.

Будь – яка цілеспрямована активність завжди пов'язана з вольовою напругою. Вольове зусилля є основою будь – якого дієвого-уявленого або рухового акту.

Вольове зусилля – це зусилля над собою, яке здійснюється свідомо та яке є поштовхом до безпосереднього здійснення якої - небудь дії: під час спостереження та при зосередженості уваги. Однак, коли дія здійснюється легко та звично, то здається, що вона здійснилася сама по собі як результат бажання, яке з'явилося. Коли потрібно долати певні труднощі, то тоді ми бачимо, що потрібно вольове зусилля.

Говорячи про студентів, можна з впевненістю сказати про те, що вони мають волю. Вони закінчили школу та поступили в вищий навчальний заклад, а також щоденно займаються учбовою працею.

Фізична культура сприяє подоланню страху, який пов'язаний з невдачею та поразкою; непризнанням, а також з недооцінкою під час подолання навантаження; з прийняттям самостійних рішень; з взяттям на себе відповідальності. Для подолання цих нав'язливих станів потрібне вольове зусилля.

Вольове зусилля є початком для всього. Значення волі для досягнення мети зрозуміло. Воля – це важливіший елемент успіху в боротьбі за знання, а також за здоров'я та щастя. Воля виховується, коли з'являється об'єктивна

необхідність в подоланні тих або інших перешкод, а також труднощів при досягненні чіткої мети.

Отже, по – перше, не можна говорити про силу волі поспіхом на основі тільки ефективності діяльності. Самий швидкий або сильний студент – це ще не самий, так як швидкість та сила залежать не тільки від вольового зусилля, але й від низки психофізіологічних та морфологічних чинників, що не піддаються волі.

По – друге відсутня як така сила волі, яка проявляється однаково в різних ситуаціях. При подоланні специфічних труднощів одні люди виявляються більш вольовими, а інші – менш вольовими.

Природа вольового зусилля вивчена ще не повно, але відомо, що воно пов'язане з напруженням певних м'язових груп тобто являє собою ідеомоторний акт.

Тривалість вольової активності залежить від енергетики активності: чим більші ресурси має людина, тим триваліше вона може зберігати вольове напруження. Отже ми підходимо до питання волі, а також її елементів що характеризують проявлення сили волі.

При виконанні різних видів діяльності людина виховує окремі елементи вольових зусиль, як ось: цілеспрямованість, рішучість, витримка, наполегливість, а також мужність та самостійність й дисциплінованість. Фізична культура – це найбільш реальне та дієве оточення, що виховує вищезазначені елементи.

Цілеспрямованість – це вольовий елемент, в якому неперервність його проявлення залежить як від практичних дій, так й від їх розуміння, а також від об'єктивної самооцінки.

Рішучість полягає в швидкому та обов'язково розумному вмотивованому рішенні, а також в обиранні способів та засобів досягнення поставленої мети або в вирішенні конкретного завдання. Рішучість найкраще всього розвивати шляхом створення таких ситуацій, в яких студент вимушений сам приймати рішення, правильність яких для нього не очевидна або коли можливі небажані для нього наслідки (наприклад коли він боїться робити вправу).

Витримка – це важлива якість особистості, яка полягає в здатності стримувати свої фізичні та психічні прояви, якщо вони недоречні, а також якщо вони небажані для людей та якщо вони нелогічні.

До витримки відносяться: сміливість, тобто здатність людини якісно виконувати завдання, незважаючи на страх; стриманість, тобто здатність подавляти мало-обдумані емоційні реакції; зібраність (зосередженість), тобто здатність концентрувати увагу на завданні навіть незважаючи на завади.

Наполегливість в досягненні мети проявляється в терплячості, тобто через тривалий опір певному чинникові (в основному це є чинник фізіологічний), який викликає втомлення, біль. На відміну від терплячості наполегливість – це багаторазове проявлення сили волі при досягненні мети. Наполегливість в значній мірі визначається силою та стійкістю мотиву до діяльності, якою займається студент.

Прояв *мужності* пов'язаний з розвитком сміливості. Не кожний прояв сміливості є педагогічно доцільним. Педагог повинен враховувати на що направлена сміливість студента. Наприклад, ця якість може бути наслідком бажання зробити щось. Окрім цього, мотивами проявлення сміливості є егоїстичні прояви студента. Часто є нерозумні вчинки, які вчиняються з метою показати героїство. Потрібно роз'яснювати студентам правильний зміст героїзму.

Певним злиттям вольових якостей є *самостійність* – це вміння з власної ініціативи знаходити шлях до поставленої мети, а також виконувати прийняті рішення. Виховання важливої потреби в самостійних заняттях фізичними вправами, як основного чинника працездатності. є основним завданням педагогів.

Дисциплінованість як стійкий елемент особистості формується поступово; характерними рисами є нестійкість та зміни в поведінці студентів. Це говорить про те, що дисциплінованість може мати тимчасовий характер та залежить від зацікавленості до занять або від вимушеності відвідувати їх заради заліку. Аналіз цієї якості дозволяє зробити висновок про важливість індивідуального підходу або зміни методики побудови занять.

В основі виховання цієї якості є п'ять основних положень: 1) без цієї якості колектив не може досягти своєї мети. Ця якість є формою для найкращого досягнення мети; 2) ця якість є справжня свобода для кожної особистості. 3) інтереси колективу є вищими за інтереси особистості; 4) ця якість прикрашає колектив; вона повинна бути не скучною, а привабливою. Дисциплінований колектив й зовнішньо дуже красивий; 5) ця якість є тоді, коли людина робить добре те, що для неї неприємно.

Висновки. Отже, як бачимо виходячи з аналізу педагогічних досліджень та практичного досвіду науковців, зацікавленість в постійних заняттях фізичними вправами постійно зростає, але все ж таки залишається питання яким чином впроваджувати цей інтерес що стосується студентів.

Студент, як активний учасник збереження здоров'я на державному, а також на суспільному та на особистісному рівнях повинен набути знань відносно здорового способу життя, так як ці знання є необхідними складовими професійної підготовки майбутнього фахівця. Стосовно цього питання напрацьований багатий теоретичний матеріал і в той же час практично не розроблена система впровадження щодо залучення студентів до активних занять фізичною культурою.

Питання формування зацікавленості студентів до активних занять фізичною культурою є актуальним та доцільним для розглядання. Без його вирішення неможливо значною мірою націлити студентів на вибір активної життєвої позиції, а також з формувати звичку щодо систематичної рухової активності.

Аналіз дослідження. Подальше дослідження планується провести щодо організації шляхів залучення студентів до активних занять фізичною культурою на основі різних форм занять фізичною культурою і спортом, що впливає на організм та здоров'я студентів.

Література

1. Грибан Г.П. Методична система фізичного виховання студентів. Житомир. Вид-во «Рута». 2014. – 306 с.
2. Корягін В. Організація і методика позаакадемічних занять фізичним вихованням студентів закладів вищої освіти: навч. пос./В.Корягін, О.Блават, В. Стадник, Л. Цох – Л.: Видавництво Львівської політехніки. 2020. – 287 с.
3. Фізичне виховання студентів : навч. пос./ під заг. ред. В. М. Корягіна. – Львів: Видавництво Львівської

політехніки. 2018. – 494 с.

References

1. Griban, G P. (2014). Methodical system of physical education of students. Zhytomyr: Ruta Publishing House.
2. Koryagin, V., Blavt, O., Stadnik, V., Tsiokh, L. (2020) Organization and methodology of extracurricular physical education of students of higher education institutions. Lviv Politechnic Publishing House.
3. Physical education of students / Ed. V.M. Koryahin (2018). Lviv Polytechnic Publishing House.
4. Anikieiev, D.M. (2015). Criteria of effectiveness of students physical education system in higher educational establishments. Physical education of students. 5. 3-8
5. A handbook for teaching and learning in higher education: enhancing academic practice / [edited by] H. Fry, S. Ketteridge, S. Marshall. 3 rd. ed. p. cm. (2009). Taylor & Francis.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.2(130).25

Сога С. М.,
викладач кафедри фізичного виховання
Михайленко В. М.,
старший викладач кафедри фізичного виховання
Добровольський В. Е.
викладач кафедри фізичного виховання
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут» імені Ігоря Сікорського

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ТУРИЗМУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В статті розкрито технологічний підхід до формування інноваційного комплексу туризму у закладах вищої освіти. Визначено, що туризм вважається глобальним соціально-економічним явищем сучасного світу. Актуальність дослідження інноваційних процесів туризму диктується практичними та науковими міркуваннями. Запропоновано принципи формування інноваційного комплексу туризму у закладах вищої освіти. Встановлено, що зниження рухової активності є однією з основних причин погіршення стану здоров'я студентів. Підтверджено, що впровадження нових засобів фізичної культури в процес фізичного виховання студентів є одним з перспективних напрямів удосконалення фізичного виховання у закладах вищої освіти.

Ключові слова: туризм, студенти, фізичне виховання, технологічний підхід, рухова активність.

Сога С. М., Михайленко В. М., Добровольський В. Е. Технологический подход к формированию инновационного комплекса туризма в учреждениях высшего образования. В статье раскрыто технологический подход к формированию инновационного комплекса туризма в учреждениях высшего образования. Определено, что туризм считается глобальным социально-экономическим явлением современного мира. Актуальность исследования инновационных процессов туризма диктуется практическими и научными соображениями. Предложены принципы формирования инновационного комплекса туризма в учреждениях высшего образования. Установлено, что снижение двигательной активности является одной из основных причин ухудшения состояния здоровья студентов. Подтверждено, что внедрение новых средств физической культуры в процесс физического воспитания студентов является одним из перспективных направлений совершенствования физического воспитания в учреждениях высшего образования.

Ключевые слова: туризм, студенты, физическое воспитание, технологический подход, двигательная активность.

Soga S., Mikhailenko V., Dobrovolsky V. Technological approach to the formation of innovative tourism complex in higher education institutions. The article reveals the technological approach to the formation of an innovative tourism complex in higher education institutions. It is determined that tourism is considered a global socio-economic phenomenon of the modern world. The relevance of the study of innovative processes of tourism is dictated by practical and scientific considerations. Practical recommendations for the introduction of innovative approaches to tourism during physical education are offered. It is established that the decrease in physical activity is one of the main reasons for the deterioration of students' health. It is confirmed that the introduction of new means of physical culture in the process of physical education of students is one of the promising areas for improving physical education in higher education.

Today, tourism is rightly considered a global socio-economic phenomenon of the modern world. The relevance of the study of innovative processes of tourism is dictated by practical and scientific considerations.

In practical terms, the tourism industry is developing rapidly, development reserves are used for tourism activities, which need a new impetus, in search of innovations to justify their positions in the competition. Organizations take especially big risks when implementing strategic guidelines. Ukrainian tourism, forming its own path, requires consideration of new modern innovative approaches, including the training of specialists in the field of tourism.

Theoretically, the development of innovation attracts special attention of researchers for a number of reasons.

Key words: tourism, students, physical education, technological approach, physical activity.